

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2015. évi május hó 12. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az emberölés büntettének kísérlete miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 13.B.544/2014/13. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába továbbmenően beszámítja a 2014. évi november hó 21. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 2014. november 21. napján kelt 13.B.544/2014/13. számú ítéletével a vádlottat emberölés büntettének kísérlete miatt 6 év börtönre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Határozott a bűnjelekről és kötelezte a vádlottat 168.131 forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában a bűnösségi körülmények kisebb körű kiegészítése mellett az elsőfokú bíróság ítéletének tanácsülésen történő helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság az ügyben a Be.360.§ (2) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki.

A vádlott és védője a másodfokú nyilvános ülésen a jogorvoslati kérelmeikkel azonos tartalommal szólaltak fel.

A másodfokú bíróság a bejelentett fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Az ítélet tábla a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, feltárta és megvizsgálta a tényállás megállapításához szükséges bizonyítékokat, azok részletes, a logika szabályainak is megfelelő értékelésével adott számot ténymegállapításairól, valamint indokolási kötelezettségének is mindenben eleget tett.

A megállapított tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - a másodfokú eljárásban az iratok tartalma alapján mindössze kisebb mértékű kiegészítésre szorult azzal, hogy az elsőfokú ítélet 6. oldalának utolsó bekezdése és a 7. oldalának 1. bekezdése a tényállás részét képezik.

A fenti pontosítással az elsőfokú bíróság által megállapított helyes, hiánytalan, teljes körűen felderített tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is. A bizonyítékokkal összhangban álló tényállást egyébiránt a vád és a védelem jogorvoslati kérelemben nem támadta.

A törvényszék a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen járt el, amikor megállapította, hogy a vádlott miután a láncfűrész az udvaron beindította, elhagyta a lakásának udvarát, követte az utcára a sértettet, majd a cselekmény elkövetéséül szolgáló eszközzel két esetben, ismételt jelleggel - azt a feje fölé tartva fentről-lefelé, a sértett fejére irányzottan - először a kezét, majd a fejét megvágva okozott sérülést a sértettnek. A vádlott védekezésével szemben ezt a körülményt támasztják alá mind a tanúvallomások, mind az egyéb bizonyítékok.

A bizonyítékok mérlegeléséből ki kell emelni, hogy az elsőfokú bíróságnak az ittas állapotban szórakozó tanúk vallomásait kellett értékelnie. Az egymásnak számos ponton ellentmondó vallomásokból helyesen alapította tényállását **tanú1** „Csirke” tanú előadására, akinek a vallomását az orvosszakértői vélemény is alátámasztotta. E tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen vont jogkövetkeztetést a vádlott büntetőjogi felelősségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Az eljárás során nem volt vitatott, hogy a sértett által elszenvedett sérüléseket a vádlott okozta, így eldöntendő kérdés tárgyát az képezte, hogy a vádlott jogos védelmi helyzetben cselekedett-e.

Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy I.rendű vádlottnem volt jogos védelmi helyzetben, amikor a **sértett**nek csaknem halálos sérülést okozott.

Jogos védelem esetén a jogtalan támadással szemben jogos védekezés áll. A védekezés jogossága feltételezi, hogy azt jogtalan támadás előzi meg. A támadó

magatartás és az elhárító cselekmény viszonylatában egyediesítve kell vizsgálni azt is, hogy a megtámadott személy cselekménye a támadás elhárításához szükséges volt-e, hiszen a megtámadott személy csak ezzel a feltétellel jár el jogosan és csak annyiban, amennyiben a konkrét támadás elhárításához szükséges.

A támadás jogtalansága és a védekezés szükségessége mellett vizsgálandó, hogy a támadás közvetlen volt-e, amely abban az esetben állapítható meg, ha a támadás már megkezdődött, vagy ha a támadás megkezdésének közvetlen veszélye áll fenn. Közvetlenül akkor fenyeget a támadás, ha a támadó és a megtámadni szándékolt térbeli helyzetére, közelségére tekintettel viszonylag rövid időn belül a támadás megindításával lehet számolni. Tehát, ha a támadás nem kezdődött meg, vagy annak nagyon rövid időn belüli veszélye sem áll fenn, nem lehet szó jogos védelemről.

Fentieken túlmenően a támadásnak befejezetlennek is kell lennie akkor, amikor az elhárító cselekményre sor kerül. Ez a követelmény azért áll fenn, mert a törvényhozó csak a támadás vagy veszélyének elhárítását engedélyezte és befejezett támadás esetén már nem jogos védelemről, hanem megtorlásról lenne szó. A jogos védelmi helyzet addig tart, ameddig a támadás. Azaz megszűnik, ha a támadást végleges jelleggel visszaverték, vagy ha kétséget kizáróan kitűnik, hogy a támadó a további támadással felhagy. Akkor nem szűnik csak meg, ha a támadás megismétlődése közvetlenül fenyeget.

Tény, hogy a sértett és a vádlott között a lakásban vita, veszekedés alakult ki, amely kettejük közt lökdösődésig, dulakodásig, tettegesséig fajult és a sértett a vádlottat kis erővel ököllel arcul is ütötte. Ekkor azonban - a vádlott felszólításának hatására - a sértett a többi vendéggel a vádlott lakását elhagyta és az udvaron keresztül az utcára távozott. Következésképpen a sértett részéről a támadó magatartás végleges jelleggel abbamaradt - időbeli és térbeli helyzetükre, a köztük lévő távolságra is figyelemmel - befejezetté vált, közvetlen veszélye már nem fenyegetett, így a vádlott részéről védekező, elhárító magatartás szükségessége - a sértettnek a lakásból való távozásával - már nem merült fel.

Mindezek ellenére a vádlott a motoros láncfűrészszel a sértettet követte, utána ment és az utcán a sértett fejére fentről-lefelé irányzottan, ismételt jelleggel lesújtott. A vádlott nem választott enyhébb elhárítási/védekezési módot, azt tudatosan tette félre akkor, amikor a súlyosabb kimenetelűt választotta, mert ezáltal a fűrészszel a megtorlás eszközeként alkalmazta, amelyre ez a jogintézmény nem ad felhatalmazást. Ennek megfelelően a vádlott magatartása aránytalan volt, az elhárítás szükséges mértékét is túllépte.

Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy azon vádlotti védekezés sem fogadható el, amely szerint védekezésképpen emelte fel a motoros fűrészszel, mert a sértett a kezeivel hadonászott, őt bántalmazni kívánta. Az irányadó és megalapozott tényállás alapján ugyanis a sértett éppen azért emelte fel a kezét, hogy a vádlott részéről a fejére irányzott támadás ellen védekezni próbáljon, azt elhárítsa. Ezt a tényt támasztja alá a sértett kezén keletkezett sérülés is. Hiányzott tehát ezen vádlotti védekezés ténybeli alapja.

Ekként egyértelművé vált, hogy a vádlott részéről jogos védelmi helyzet nem merülhetett fel, hiszen annak alapvető feltételei - a támadás közvetlen veszélye a megtámadni szándékolt térbeli helyzetére, időbeli közelségére tekintettel, annak befejezetlensége és az elhárító magatartás szükségessége is - hiányoztak. Ennek okán a vádlott javára jogos védelmi helyzet fennálltának megállapítására nem volt törvényes lehetőség.

Fentiek tükrében a fellebbviteli bíróság elfogadta az elsőfokú bíróság indokolását a körben, hogy a vádlott a jogtalanság talaján állva valósította meg cselekményét.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetésével a cselekmény elkövetése időpontjában fennálló konkrét vádlotti tudattartalom, szándék megítélése vonatkozásában is.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a terhelt a cselekményt nem erős felindulásban valósította meg. Az elsőfokú bíróság által kifejtetteknek megfelelően a vádlott a terhére rótt cselekményt szokványos indulatvezérelt és ittas állapotban követte el.

Az eljárás során kihallgatott tanúk közül a következetes sértetti, valamint **tanú1** és **tanú2** tanúvallomása alapján egyértelműen tisztázhatóvá vált, hogy a vádlottat a cselekmény elkövetésére ölési szándék indította.

A következetesen érvényesülő ítélkezési gyakorlat szerint a szóban forgó privilegizált eset megvalósulásához a méltányolható okból származó, az elkövetőn kívül álló ok által kiváltott, erkölcsileg menthető felindulást kívánja meg. A vádlott és a sértett közötti összezördülés, dulakodás ilyen mértékű indulatkitörést nem indokolt. Ezen túlmenően nem elegendő az egyszerű felindulás, hanem annak meghatározott fokát is megkívánja a jogszabály. A fiziológiás alapon kialakult indulatnak olyan mértékűnek kell lennie, amely a megfontolás szokásos mértékének megtartását lehetetlenné teszi, tehát tudatszűkítő, vagy tudatborulást eredményező hatású egyben. Ugyanakkor a vádlotti indulat foka nem érte el ezt a mértéket, ugyanis az ölési szándékának hangoztatása mellett - különösen veszélyes eszközt alkalmazva - láncfűrészszel támadta meg a sértettet. E körben hangsúlyozandó, hogy maga a vádlotti vallomás is alátámasztja, hogy az elkövetés eszközeül szolgáló motoros fűrészszel a sértett fejére irányzottan csapott le (nyomozati iratok 44. oldal). Ezen túlmenően az a körülmény, hogy a vádlott a motoros fűrész - miután az elérte a sértett fejét - visszafogta, szintén arra utal, hogy indulata a szokványos mértéket nem haladta meg.

A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetért az elsőfokú bírósággal a tekintetben, hogy a vádlott kijelentéseiből, a kiemelhetően veszélyes eszköz használatából, annak irányítottságából, az ismételt támadásból, a sérülés helyéből és jellegéből, a vádlottnak a cselekmény elkövetését követően tanúsított közömbösségéből is csak arra lehet megalapozottan következtetni, hogy a tudata átfogta a sértett halálának lehetőségét és ebbe belenyugodva, ún. eshetőlegesen ölési szándékkal cselekedett.

Az eshetőleges szándékot támasztja alá az a fent már említett körülmény, hogy amikor a vádlott a motoros fűrésszel a sértett feje irányába csapott, azt az utolsó pillanatban visszafogta. Amennyiben ezt nem teszi, a halálos eredmény minden bizonnyal bekövetkezik.

Következésképpen az elsőfokú bíróság helyesen minősítette az élet elleni bűncselekményt a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntette Btk.10.§-a szerinti kísérletének.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket túlnyomórészt helyesen tárta fel.

További enyhítő körülményként indokolt értékelni azt, hogy a vádlott a cselekményt eshetőleges szándékkal követte el, illetőleg nyomatékosan szükséges értékelni a jelentős sértetti közrehatást. A védői állásponttal szemben azonban nem lehet a vádlott javára figyelembe venni a kísérlet távoli voltát, hiszen - a fentebb kifejtettek szerint - a cselekmény közeli kísérlet volt.

A helyesbített bűnösségi körülményekre, a súlyosító körülmények számára és jelentőségére figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés eltúlzottnak nem tekinthető, az megfelelően igazodik a cselekmény tárgyi súlyához. A vádlottat korábban személy elleni erőszakos bűncselekmények elkövetése miatt két alkalommal is felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték. Ezek a büntetések a kellő célt nem érték el. Mindez a vádlott személyében felismerhető fokozott társadalomra veszélyességre utal. Emiatt a büntetési tétel törvényi minimumát alig meghaladó, és a 10 éves középértéket meg sem közelítő 6 évi szabadságvesztés-büntetés enyhítése összeegyeztethetetlen a Btk.79.§-ában írt büntetési célokkal, így azt a másodfokú bíróság nem látta indokoltnak.

A Btk.92.§ (1) és (2) bekezdése alapján beszámítani rendelte az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Mindezekre figyelemmel - mivel az egyéb rendelkezések is törvényesek voltak - a másodfokú bíróság a Be.371.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

P é c s, 2015. május 12.

Dr.Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró,
Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 13.B.544/2014/13. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.4/2015/6. számú végzése folytán a 2015. évi május hó 12. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke